

A NEMZETI KISEBBSÉGEK VÉDELME NEK KERETEGYZMÉNYE*

Az Európa Tanács tagállamai és ezen Keretmegállapodás többi aláíró állama,
megállapítva, hogy az Európa Tanács célja a tagjai közötti nagyobb egység elérése
annak érdekében, hogy biztosítsa és megvalósítsa közös örökségük eszméit és elveit;
megállapítva, hogy az egyik módszer, ami által ez a cél elérhető, az emberi jogok
és az alapvető szabadságjogok fenntartása és további megvalósítása;

kívánva az 1993. október 9-én Bécsben, az Európa Tanács tagállamainak állam- és
kormányfői által elfogadott Nyilatkozat megvalósítását;

elhatározva, hogy saját területeiken védelmezik a nemzeti kisebbségek létezését;

megállapítva, *hogy az európai történelem megrázkódtatásai megmutatták, a*
nemzeti kisebbségek védelme alapvető fontosságú kontinensünk sta- bilitása,
demokratikus biztonsága és békéje szempontjából;

megállapítva, hogy egy pluralista és valóban demokratikus társadalomnak
nemcsak tiszteletben kell tartania minden, nemzeti kisebbséghez tartozó személy
etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitását, de megfelelő feltételeket is kell
teremteni a számára, hogy kifejezhesse, megőrizhesse és fejleszthesse ezt az
identitást;

megállapítva, hogy a tolerancia és dialógus klímájának a létrehozása szükséges,
hogy a kulturális különbözőség ne a megosztottság, hanem a gazdagodás forrása és
tényezője legyen minden társadalom számára;

megállapítva, hogy a toleráns és virágzó Európa létrehozása nemcsak az államok
közötti együttműködéstől függ, hanem a határokon átnyúló együttműködést kíván a
helyi és a regionális hatóságok között, az államok alkotmányának és területi
integritásának sérelme nélkül;

figyelembe véve az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló
szerződést és az ehhez csatolt jegyzőkönyvet;

figyelembe véve azokat a kötelezettségeket, amelyek az Egyesült Nemzetek
megállapodásaiban és nyilatkozataiban a nemzeti kisebbségek védelmére
vonatkoznak és az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet dokumentumait,
kiváltképpen az 1990. június 29-i Koppenhágai Okmányt;

eltökélve, hogy meghatározzák a tiszteletben tartandó elveket és az azokból
származó kötelezettségeket, hogy biztosítsák a tagállamokban és olyan más
államokban, amelyek a jelen okmány résztvevőjévé válhatnak, a nemzeti kisebbségek
hatékony védelmét és az ezekhez a kisebbségekhez tartozó személyek jogait és
szabadságjogait a törvény rendelkezésein belül, tiszteletben tartva az államok területi
integritását és nemzeti szuverenitását;

eltökélve, hogy az ebbe a Keretmegállapodásba foglalt elveket nemzeti
törvényhozásuk által és megfelelő kormányzati politikával végrehajtják,

a következőkben állapodtak meg:

I. SZAKASZ

1. cikk

A nemzeti kisebbségek és az ezen kisebbségekhez tartozó személyek jogainak és
szabadságjogainak a védelme az emberi jogok nemzetközi védelmének szerves részét
képezi, és mint ilyen, a nemzetközi együttműködés keretébe tartozik.

2. cikk

Ezen Keretmegállapodás rendelkezéseit jóhiszeműen, a megértés és a tolerancia szellemében és az államok közötti jószomszédság, baráti kapcsolatok és együttműködés elveivel összhangban kell alkalmazni.

3. cikk

1. A nemzeti kisebbség minden tagjának szabadon kell rendelkeznie azzal a joggal, hogy megválaszthassa, kisebbségiként kezeljék-e, vagy sem. Ebből a választásból semmiféle hátránya ne származzék jogainak gyakorlásában, melyek ezen választásával összefüggnek.

2. A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek az ebben a Keretmegállapodásban foglalt elvekből származóan gyakorolják jogaikat és élvezhetik szabadságjogaikat egyénileg, valamint másokkal közösségben.

II. SZAKASZ

4. cikk

1. A Felek vállalják, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára a törvény előtti egyenlőség és a törvény általi védelem jogát garantálják. Ebben a vonatkozásban minden, valamilyen nemzeti kisebbséghez tartozáson alapuló diszkrimináció tilos.

2. A Felek elfogadják, hogy ahol szükséges, megfelelő intézkedéseket hoznak, hogy előmozdítsák a gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális élet minden területén a *nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek* és a többséghez tartozók közötti teljes és hatékony egyenlőséget. E tekintetben kellő figyelmet fordítanak a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek sajátos körülményeire.

3. A 2. ponttal összefüggően alkalmazott intézkedéseket nem lehet diszkriminatív aktusnak tekinteni.

5. cikk

1. A Felek vállalják, hogy támogatják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára kultúrájuk fejlesztését, identitásuknak, nevezetesen vallásuk, nyelvük, hagyományaik és kulturális örökségük megőrzésének feltételeit.

2. Általános integrációs politikájuk követésében hozott intézkedéseikre vonatkozó előítéletek nélkül a felek tartózkodnak az olyan politikától és gyakorlattól, amely a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek akaratuk elleni asszimilációjára irányul, és védelmezik ezen személyeket minden olyan akciótól, ami ilyen asszimilációra irányul.

6. cikk

1. A Felek bátorítják a tolerancia és kultúrák közötti párbeszéd szellemét, és hatékony intézkedéseket hoznak, hogy minden, területükön élő személy között előmozdítsák a kölcsönös tiszteletet, megértést és együttműködést, tekintet nélkül ezen személy etnikai, kulturális, nyelvi vagy vallási identitására, kiváltképpen az oktatás, a kultúra és a média területén.

2. A Felek vállalják, hogy megfelelő intézkedéseket hoznak olyan személyek védelmében, akik diszkriminatív, ellenséges vagy erőszakos fenyegetések és cselekedetek alanyai lehetnek, etnikai, kulturális, nyelvi vagy vallási identitásuk miatt.

7. cikk

A Felek biztosítják minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy békés gyülekezési, társulási, véleménynyilvánítási, valamint lelkiismereti és vallási szabadsághoz való jogának tiszteletben tartását.

8. cikk

A Felek vállalják annak elismerését, hogy minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személynek joga van vallásának vagy hitének a kifejezésére és vallásos intézmények, szervezetek és egyesületek alapítására.

9. cikk

1. A Felek vállalják annak elismerését, hogy valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy véleménynyilvánítási joga magába foglalja a véleményalkotás szabadságát, a kisebbség nyelvén információkhoz és eszmékhez való jutást és ezek átadását, a hatóságok beavatkozása és a határok figyelembe vétele nélkül. A Felek biztosítani fogják nemzeti törvénykezési rendszerük kereteiben, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket ne érje hátrányos megkülönböztetés a média hozzáférhetőségében.

2. Az 1. pont nem akadályozza meg a Feleket, hogy a rádió- és televízió-sugárzás vagy mozivállalkozás engedélyezését megkívánják, diszkrimináció-mentesen és objektív kritériumok alapján.

3. A Felek nem akadályozzák a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket a nyomtatott média létrehozásában vagy használatában. A rádió- és televízióadások törvényes keretében, amennyire lehetséges, biztosítani fogják és figyelembe veszik az 1. pont rendelkezéseit, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára lehetőséget nyújtsanak a saját média létrehozására és használatára.

4. Törvényes rendszerük keretében a Felek megfelelő intézkedéseket alkalmaznak, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára megkönnyítsék a médiához való hozzáférhetőséget, valamint, hogy előmozdítsák a toleranciát, és lehetővé tegyék a kulturális pluralizmust.

10. cikk

1. A Felek vállalják, hogy minden, a nemzeti kisebbséghez tartozó személynek elismerjék azon jogát, hogy kisebbségi nyelvét szabadon és beavatkozás nélkül használhassa, magánbeszélgetésben és nyilvánosan, szóban és írásban.

2. A nemzeti kisebbséghez tartozó személyek hagyományosan vagy jelentős számban lakott területeken, ha azok a személyek úgy kívánják, vagy az ilyen kívánság megfelel a reális szükségletnek, a Felek erőfeszítéseket tesznek, hogy amennyire az lehetséges, biztosítsanak olyan feltételeket, amelyek lehetővé teszik a kisebbségi nyelv használatát, a kisebbség és a hatóságok között.

3. A Felek vállalják, hogy minden, a nemzeti kisebbséghez tartozó személy jogát garantálják, hogy az általa értett nyelven azonnal tájékoztassák letartóztatásának okairól és minden ellene irányuló vádról, és hogy ezen a nyelven védekezhessen, ha szükséges, tolmács segítségével.

11. cikk

1. A Felek vállalják, hogy minden, a nemzeti kisebbséghez tartozó személynek elismerik azon jogát, hogy család- és utónevét a kisebbségi nyelven használhassa és ennek hivatalos elismerését *a jogi rendszerüknek megfelelően*.

2. A Felek vállalják, hogy elismerik minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy azon jogát, hogy saját kisebbségi nyelvén magántermészetű jeleket, feliratokat vagy más információkat tegyen közzé a nyilvánosság számára.

3. Olyan körzetekben, amelyek hagyományosan nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által jelentős számban lakottak, a Felek törekedni fognak arra, hogy jogrendszerük keretében, *beleértve ahol helyénvaló más államokkal való megállapodásokat*, és figyelembe véve sajátos körülményeiket, a hagyományos helyi neveket, utcaneveket és egyéb, a közösség számára szánt földrajzi megjelöléseket a kisebbség nyelvén is kiírják, ha megfelelő igény van ilyen jelzésekre.

12. cikk

1. A Felek, ahol az helyénvaló, az oktatás és a kutatás területén intézkednek, hogy ápolják nemzeti kisebbségeik és a többség kultúrájának, történelmének, nyelvének és vallásának az ismeretét.

2. Ebben a vonatkozásban a Felek többek között megfelelő lehetőségeket fognak teremteni a tanítóképzés és az iskolai könyvekhez való hozzájutás vonatkozásában, és megkönnyítik a különböző közösségek tanítói és diákjai közötti kapcsolatokat.

3. A Felek vállalják, hogy előmozdítják a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára az oktatás minden szintjéhez a hozzájutás esélyegyenlőségét.

13. cikk

1. Oktatási rendszerük keretében a Felek elismerik, hogy valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van saját magán oktatási és nevelési intézmény létrehozására és működtetésére.

2. Ennek a jognak a gyakorlása nem ró pénzügyi kötelezettséget a Felekre.

14. cikk

1. A Felek vállalják, elismerik minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy azon jogát, hogy megtanulja kisebbségének a nyelvét.

2. *Nemzeti kisebbségek által hagyományosan és jelentős számban lakott területeken, elegendő igény esetén a Felek törekednek - a lehetőségeik szerint és oktatási rendszerük keretein belül - arra, hogy a nemzeti kisebbség tagjainak megfelelő lehetősége legyen saját nyelvén tanulni vagy ezen a nyelven tájékoztatást kapni.*

3. *Ezen cikk 2. pontját úgy kell végrehajtani, hogy ne prejudikálja a hivatalos nyelv tanulását vagy az azon való tanítást.*

15. cikk

A Felek megteremtik a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára a kulturális, társadalmi és gazdasági életben, valamint a közügyekben, különösképpen az őket érintőkben való részvétel szükséges feltételeit.

16. cikk

A Felek tartózkodnak olyan intézkedésektől, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott területeken az arányokat *megváltoztatják* és arra irányulnak, hogy korlátozzák azon jogokat és szabadságjogokat, amelyek a jelen Keretmegállapodásban tartalmazott elvekből *adódnak*.

17. cikk

1. A Felek vállalják, hogy nem avatkoznak be a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek azon jogába, hogy olyan határokon túli személyekkel, akik törvényesen *tartózkodnak* más államokban, szabad és békés kapcsolatokat hozzanak létre és tartsanak fenn, kiváltképpen olyanokkal, akikkel etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásukban osztoznak, vagy kulturális örökségük közös.

2. A Felek vállalják, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket nem korlátozzák a részvételben a nemzeti és a nemzetközi, nem kormányzati szervezetek tevékenységében.

18. cikk

1. A Felek törekednek arra, hogy ahol szükséges, kétoldalú és többoldalú megállapodásokat kössenek más államokkal, kiváltképpen szomszédos államokkal, hogy biztosítsák az érintett nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek védelmét.

2. Ahol lényeges, a Felek intézkedéseket hoznak, hogy bátorítsák a határokon túli együttműködést.

19. cikk

A Felek vállalják, hogy a jelenlegi Keretmegállapodásban megtestesült elveket tiszteletben tartják és végrehajtják, ahol szükséges, olyan megszorításokat, korlátozásokat vagy csökkentéseket alkalmazva, amelyeket nemzetközi jogi okmányok biztosítanak, kiváltképpen az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok védelmére vonatkozó megállapodásokban, amennyiben ezek lényegesek az említett elvekből származó jogok és szabadságjogok szempontjából.

III. SZAKASZ

20. cikk

1. *Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága figyelemmel fogja kísérni ezen keretmegállapodásnak a Szerződő Felek általi végrehajtását.*

2. *Azok a felek, amelyek nem tagjai az Európa Tanácsnak, a megállapítandó módozatok szerint fognak részt venni a végrehajtás mechanizmusában.*

21. cikk

1. *A Keretmegállapodás hatályba lépését követő egy éven belül a Szerződő Fél vonatkozásában, ez utóbbi az Európa Tanács Főtitkárának teljes körű tájékoztatást nyújt azon törvényhozói és egyéb intézkedésekről, amelyeket a Keretmegállapodásban felsorolt vállalások hatályba lépéséért tett.*

2. *Attól kezdve minden Fél időszakos tájékoztatást ad a Főtitkárnak akkor, amikor a Miniszteri Bizottság további lényeges tájékoztatást kér a Keretmegállapodás végrehajtásáról.*

3. *A Főtitkár továbbítja az ebben a cikkben foglaltak alapján nyújtott tájékoztatást a Miniszteri Bizottsághoz.*

22. cikk

1. *A Felek által ezen Keretmegállapodásban felsorolt elvek érvényesítése érdekében a Miniszteri Bizottságot olyan tanácsadó bizottság fogja segíteni, melynek tagjai a nemzeti kisebbségek védelmének a területén elismert szakértelemmel rendelkeznek.*

2. *A tanácsadó bizottság összetételét és ügyrendjét a Miniszteri Bizottság fogja meghatározni a Keretmegállapodás hatálybalépését követő egy éven belül.*

IV. SZAKASZ

23. cikk

A jelen Keretmegállapodásban foglalt elvekből eredő jogok és szabadságjogok gyakorlásában minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személy tiszteletben fogja tartani a nemzeti törvényhozást és mások jogait, nevezetesen a többségi nemzethez tartozókat és más nemzeti kisebbségeket.

24. cikk

A jelen Keretmegállapodásból semmit sem lehet úgy értelmezni, ami a nemzetközi jog alapvető elveivel, kiváltképpen az államok szuverén egyenlőségével, területi integritásával és politikai függetlenségével ellentétes tevékenységbe való bocsátkozásra vagy ilyenek folytatására való jogra utal.

25. cikk

A jelen Keretmegállapodásból semmi sem magyarázható úgy, hogy korlátozza vagy részben hatályon kívül helyezi a Szerződő Felek bármelyikének törvényeiben vagy bármely más, általuk aláírt szerződésben biztosított emberi jogokat és alapvető szabadságjogokat.

26. cikk

A jelen Keretmegállapodásban foglalt elvekből eredő jogok és szabadságjogok, *amennyiben* azok az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelmének Egyezménye vagy az ehhez tartozó Jegyzőkönyv megfelelő rendelkezésének hatálya alá tartoznak, *utóbbi rendelkezésekkel összhangban lévőként értelmezendők.*

V. SZAKASZ

27. cikk

Ezen Keretmegállapodás az Európa Tanács tagállamai részéről aláírható. A Megállapodás hatályba lépésének időpontjáig a Miniszteri Bizottság által erre felhívott bármely más Állam is aláírhatja. Az okmány ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás tárgyát képezi. A ratifikálási, elfogadási vagy jóváhagyási okmányokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

28. cikk

1. A Keretmegállapodás annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely követi a három hónapos időtartamot azon időpont után, amikor az Európa Tanács tizenkét tagállama kifejezte egyetértését, hogy a Megállapodást az E cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően magára nézve kötelezőnek tartja.

2. Tekintettel azon tagállamokra, amelyek később fejezik ki a kötelezettségekhez való hozzájárulásukat, a keretmegállapodás azon hónap első napján lép hatályba, amely követi azt a három hónapos időtartamot, ami a ratifikálási, elfogadási vagy jóváhagyási okmány letétbe helyezésének időpontját követi.

29. cikk

1. Ezen Keretmegállapodás hatálybalépése és a *Szerződő Államokkal* folytatott konzultáció után az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Európa Tanács statútumának 20. d. cikke alapján hozott többségi határozatnak megfelelően csatlakozásra kérhet minden olyan nem Európa Tanács-tagállamot, amelyet felhívtak

a csatlakozásra az E cikk rendelkezéseinek megfelelően, de ezt még nem tette meg, és minden más nem tagállamot.

2. Minden csatlakozó Állam vonatkozásában a Keretmegállapodás annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely a belépési okmányának az Európa Tanács Főtitkáránál történő letétbe helyezése utáni három hónapot követi.

30. cikk

1. Az aláírás vagy a ratifikáció, elfogadás, jóváhagyás vagy belépés okmányának letétbe helyezési időpontjában minden Állam megnevezheti azt a területet vagy területeket, amelyek) nemzetközi kapcsolataiért felelős ennek a Keretmegállapodásnak a vonatkozásában.

2. Minden Állam bármely későbbi időpontban az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatban kiterjesztheti ezen Keretmegállapodás érvényességét minden, a nyilatkozatban megjelölt területre. Ilyen terület vonatkozásában a Keretmegállapodás a nyilatkozatnak a Főtitkár általi kézhezvételének időpontját követő három hónap eltelte utáni hónap első napján lép hatályba.

3. A két előző pontnak megfelelően tett nyilatkozat minden, az ilyen nyilatkozatban megjelölt terület vonatkozásában visszavonható a Főtitkárhoz címzett értesítéssel. A visszavonás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvételétől számított három hónapos időtartamot követő hónap első napján válik hatályossá.

31. cikk

1. Minden Fél bármely időpontban felmondhatja ezt a Keretmegállapodást az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítés útján.

2. A felmondás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvételétől számított három hónapos időtartamot követő hónap első napján válik hatályossá.

32. cikk

Az Európa Tanács Főtitkára a Tanács tagállamait, más aláíró Államot és minden Államot, amely csatlakozott ezen Keretmegállapodáshoz, tájékoztat:

- a. minden aláírásról;
- b. minden ratifikációs, elfogadási, jóváhagyási vagy belépési okmány letétbe helyezéséről;
- c. a Keretmegállapodásnak a 28., 29., 30. cikkeinek megfelelő hatálybalépésének valamennyi időpontjáról;
- d. minden, ezen Keretmegállapodással összefüggő cselekedetről, értesítésről és érintkezésről.

Ennek bizonyosságául alulírottak, erre megfelelően felhatalmazva, aláírják ezen Keretmegállapodást (...), angolul és franciául; mindkét szöveg egyenlő mértékben hiteles, egy példányban, amely az Európa Tanács levéltárában kerül elhelyezésre. Az Európa Tanács Főtitkára fogja a hitelesített másolatokat továbbítani az Európa Tanács minden tagállamához és minden, ezen Keretmegállapodás aláírására felkért vagy csatlakozó Államhoz.

* A keretegyezmény cikkelyes részének előzetes szövege, nem hivatalos fordításban.